

Paikalla

Helsingin vammaisneuvosto
Espoon vammaisneuvosto
Vantaan vammaisneuvosto
Turun vammaisneuvosto
Tampereen vammaisneuvosto

Kulutuksen hiilijalanjälki

Vammaisneuvostot nostivat esiin kuljetuspalveluiden tuottaman hiilijalanjäljen merkityksen. Vammaisneuvostot korostivat, että kuljetuspalvelujärjestelmää tulisi edistää tulevaisuudessa paremmin ekologisempaan suuntaan päivittämällä esimerkiksi hoivapalveluiden ja kuljetuspalveluihin ympäristöystävällisempiä autoja.

Toisena näkökulmana vammaisneuvostot nostivat esille yksilövalintojen haastavuuden.. Kierrättämiseen haasteena nousee esimerkiksi henkilökohtaiseen avun vähäiset tuntimäärät, jotka riittävät pääasiallisesti ainoastaan tiettyjen perusasioiden hoitamiseen ja näin ollen aikaa toteuttaa ekologisia valintoja on arjessa haasteellista löytää. Kulutusvalintojen toteuttamiseksi vammaisten henkilöiden kohdalla olisi tärkeää huomioida paremmin yksilön oma henkilökohtainen toimintakyky ja samalla ekologisten ratkaisujen toteuttaminen on pyrittävä huomioimaan yksilön itsemääräämisoikeus. Kulutuksen hiilijalanjäljessä nostettiin esille myös, että vammaisten henkilöiden on haastavaa toteuttaa täysin yhteiskunnan tavoittelemia asioita ilman tukea: esimerkiksi, että yhteiskunta tukisi ekologisen sähkön käyttöä tai mahdollistaisi lisätunnit avustajille kierrätyksen tukemiseen.

Käytännön arjessa tärkeänä osana on myös apuvälineiden toimivuus. Erityisesti haastavaa on apuvälinehuoltojen toteutuminen ainoastaan arkisin 9-16 (ainakin HUS-alue). Ympäri vuorokautinen apuvälinehuolto olisi tärkeää, sillä apuvälineet voivat olla elämisen edellytys kaikessa toiminnassa ja ympäri vuorokautinen apuvälinehuolto vähentäisi kuluttamista. Jollei huoltoa ole saatavilla nopeasti, johtaa se uusien tavaroiden ja laitteiden hankintaan, sillä vammaiset henkilöt ovat erittäin riippuvaisia apuvälineistään, eivätkä voi odottaa esimerkiksi kokonaista päivääkään. Esimerkiksi muovipillikielto on johtanut isoihin tilauksiin USA:sta, sillä paperipillit eivät sovellu kaikkien vammaisten henkilöiden tarpeisiin.

Liikenne

Liikenteen päästöihin liittyen vammaisneuvostot nostivat esille, että osa vammaisista käyttää autoa liikkuaan, koska autolla liikkuminen on saavutettavaa. Autoilun verotuksessa tulisi huomioida positiivinen erityiskohtelu auton hankinnassa sekä yleisesti verotuksessa, koska monet vammaisten henkilöiden käyttämät autot ovat erityisvarusteltuja. Vammaisneuvosto nosti esille myös huolen, kuinka sähköautot soveltuvat vammaisille henkilöille. Sähköautojen osalta huoleksi nousi sähköautojen huolto, sillä vammaisten henkilöiden liikkumisen kannalta auto on välttämätön ja huollon tulisi olla sujuvaa.

Autoilun osalta nostettiin esille saattoliikennepaikkojen saavutettavuus ja näiden huomiointi. Vammaisneuvostot ottivat esille myös kaupunkien autojen sähköistämisen ja nostivat esille esimerkkinä kotihoidon, jonka kalustoon kuuluu paljon henkilöautoja.

Liikennekysymysten osalta vammaisneuvostot nostivat esille myös liikkumisen moninaisuuden. Julkisen liikenteen tulisi olla saavutettavaa ja panostaa joukkoliikenteen toimivuuteen niin, että vammaisilla henkilöillä olisi hyvä liikkua. Hyvänä käytäntönä nostettiin Tampereen raitiotie- hankkeen esteettömyyssuunnitelu ja vammaisneuvoston mukaan ottaminen osaksi erilaisten liikenneratkaisujen suunnittelua.

Yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi

Kommenteissa nostettiin esille, että vammaisten henkilöiden on haastavaa toteuttaa täysin yhteiskunnan tavoittelemia ilmastoratkaisuja, sillä vammaisten henkilöiden tarpeet ovat yleensä moninaisia. Vammaisten henkilöiden kohdalla nousee esille esimerkiksi kierrättämisen haasteellisuus, kun kierrätyspisteet eivät välttämättä ole saavutettavia tai vammaisille henkilöille tarkoitettu henkilökohtainen apu ei välttämättä riitä ajallisesti kierrättämisen toteuttamiseen.

Kommenteissa nostettiin esille, että ilmastopolitiikan ratkaisuissa tulisi paremmin huomioida vammaisten henkilöiden erityistarpeet, jotta vammaiset henkilöt pystyvät myös osallistumaan ilmastotoimenpiteisiin.

Muut esille nousseet asiat

Vammaisneuvostot nostivat esille, että tulevaisuudessa tämän kaltaisia kuulemisia tulisi lisää. Vammaisneuvostot ilmaisivat halukkuutensa osallistua sopeutumis suunnitelmaa koskevaan työhön.

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma
Ympäristöministeriö

Kuuleminen 5.1.2022
Kuusikko-Vammaisneuvostot

Jatkoyhteistyötä varten yhteystietoja, ministeriöiden sähköpostit etunimi.sukunimi@gov.fi:

Ruoka, maa- ja metsätalousministeriö, Hanna Mattila

Sopeutuminen, maa- ja metsätalousministeriö, Kirsi Mäkinen ja Karoliina Pilli-Sihvola

Ilmasto- ja energiastrategia, työ- ja elinkeinoministeriö, Petteri Kuuva

Oikeudenmukaisuus, ilmastopaneeli, Annukka Vainio (@helsinki.fi), Jukka Käyhkö (@utu.fi)

Esteettömyys-sääntely, ympäristöministeriö, Niina Kilpelä

Kierrätys ja muovi, ympäristöministeriö Sirje Sten ja Taina Nikula